

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Paxkuala Kortadi Ormaetxea

*Hernani,
Gipuzkoa
(1923-2018)*

Aurkibidea

Biografia

Antziolako Etxearre baserrian jaio zen. Bost senide izan ziren baina haietako bat gazterik hil zen, beraz, lau hazi ziren. Gaztetatik Donostiako San Martin merkatura joaten zen etxeko gaiak saltzera. Eskola publikoetan ibili zen eta frantsesa ere ikasi nahi izan zuen, nahiz eta etxean ez zioten horretarako biderik jarri. Hamasei urterekin josten ikasten ere ibili zen eta enkarguz jende askori josi izan zion arropa. Gerra Zibilaren garaian, fusilatzeak burutu eta hildakoak uzten zituzten "cuesta de la muerte" bezala ezagutzen den aldaparen aurrean bizi izateak, oroitzapen gogorrak utzi zizkion. Paxkuala Hernanin bizi izan da beti.

Zintak

HER-039

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Ansa, Ainhoa
- **Data:** 2010-05-20
- **Iraupena:** 94 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Idoia

Pasarteak

1. Baserriko kontuak; anaiaren heriotza

- **Erref:** HER-039/002
- **Iraupena:** 0:02:52. **Hasi:** 00:01:34. **Bukatu:** 00:04:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Bere baserria nolakoa zen kontatzen du. Lursail asko eta animalia asko zituzten. Lana ere asko. Bost senide, bat 11 urterekin hil zen; oraindik ez

dakite norbaitek hil zuen ala istripua izan zen. Zaldi-karroan joaten ziren Donostiara.

2. Gobara egiten, "lixiolan"

- **Erref:** HER-039/004
- **Iraupena:** 0:03:35. **Hasi:** 00:04:45. **Bukatu:** 00:08:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Josten ikasten hasi zen 16 urterekin; ordura arte, etxeko lanetan. Lurra garbitzen. Arropa beratzen jarri eta gero Arrietako iturrian astintzen zuten; etxean zabaltzen zuten gero. Chimbo. "Lixiola".

3. Astoarekin ur bila

- **Erref:** HER-039/005
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:08:20. **Bukatu:** 00:09:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Buru gainean eramaten zuten arropa izebak eta biek. Urik ez zuten etxean. Gero iturria jarri zuten. Euri ura jasotzen. Astoarekin ur bila, marmitekin.

4. San Martin plazan, tratuarekin

- **Erref:** HER-039/006
- **Iraupena:** 0:02:58. **Hasi:** 00:09:58. **Bukatu:** 00:12:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Baserría » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:

<p>Idi pareá zuten lanerako, eta dozena bat behi. Zaldiarekin Donostiara, gero furgonetarekin. Esnea eta tratua saltzen. San Martin azoka. Ama joaten zen hasieran, eta gero anai-arrebak. Bezeroak. Baratzea.</p>

5. Lurra lantzeko tresnak; gose garaian, taloak

- **Erref:** HER-039/007
- **Iraupena:** 0:03:28. **Hasi:** 00:12:56. **Bukatu:** 00:16:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Baserría » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserría » Baserriko lanak » Lurra lantzea
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Traktoreen aurretik goldeak izaten ziren. Karramarroa, area, marka... Artoa, babarruna. Oiloentzat zen artoa; gose handia izan zenean bai, taloak eginda, ogirik ez zegoelako. Errazionamendua. Olio gutxi. Sardina latetako olio erabili behar. Bi txerri hiltzen zituzten urtean.

6. Behien jatena eta belar lanak

- **Erref:** HER-039/009
- **Iraupena:** 0:03:25. **Hasi:** 00:17:21. **Bukatu:** 00:20:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Garia
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Euskara » Lexikoa
- Baserría » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:

<p>Etxean egiten zen gari apurra behientzat zen; haragiari zapore berezia ematen zion, eta utzi egin zuten. Behien jatena. Belar lanetan; "txorrokak". Belar meta. Behiak ganbararaino, belarrarekin. "Majera". Erremolatxa. Arto tontorrek.</p>

7. Txerri jana; mendira iratze bila

- **Erref:** HER-039/010
- **Iraupena:** 0:02:34. **Hasi:** 00:20:46. **Bukatu:** 00:23:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Txerri-jana ekartzen zuten Donostiatik. Erremolatxa ematen zieten haiei ere. Lanerako idiak; neguan mendira, iratze bila. "Iñistorra". Gurdiaekin hasieran eta gero kamioiarekin. Latxean kargatzen zuten gurdia. Autorik ez bidean.

8. Ikasketak egin ordez, hobe josten ikastea

- **Erref:** HER-039/011
- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 00:23:20. **Bukatu:** 00:25:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Lanbideak » Sastreak, jostunak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

<p>Eskolara beti joaten ziren. Eskola publikoa. Neska-mutilak aparte. Anaiak partikularra joan ziren. Maistrak etxera joan zitzaizkien, berari karrera bat emateko esanaz, baina gurasoek ez zioten inportantziarik ematen. Frantsesa ikasi nahi zuen. Josten ikasi zuen.</p>

9. Josten ikasten; tela saltzaileak

- **Erref:** HER-039/012
- **Iraupena:** 0:03:16. **Hasi:** 00:25:42. **Bukatu:** 00:28:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Josten ikasten 16 urterekin hasi zen. Hernanin eta Donostian. Tranbian joaten zen. Moda. Tela erosi eta gero josi. Tela eta maindire saltzaileak. Ezkontzeko, Erreterian erosi zituen. Kanporako ere josten zuen, ahal zuenean. Bordatuak.

10. Ezkontza eta arrea

- **Erref:** HER-039/013
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:28:58. **Bukatu:** 00:30:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

29 urterekin ezkondu zen. Arrea berak prestatu zuen: maindireak, kamisoiak, mantelak... Lagunei arrea erakusteko ohitura.

11. Nobio garaiak; dena bekatu

- **Erref:** HER-039/015
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 00:30:10. **Bukatu:** 00:32:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Senarra nola ezagutu zuen: Segurakoa zen, baina Hernanin bizi zen. Bere arreba laguna zuen. Mutil-lagunarekin zer egiten zuen: zinema, paseatu... Etxe laguntza. Gurasoen kontrola. Dena bekatua zen. Hernanira bikario gazte bat etorri zen. Lanbide heziketa jarri zuen. Musu ematea libre zela zioen hark.

12. Isilpeko haurdunaldiak

- **Erref:** HER-039/016
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:32:51. **Bukatu:** 00:34:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

<p>Ezkondutik gabe haurdun geratzea ez zegoen ondo ikusia. Orain bai. Neskak fama txarra, mutila libre. Isilpeko haurdunaldiak.</p>

13. Esku eskaera eta ezkontza

- **Erref:** HER-039/017
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:34:23. **Bukatu:** 00:36:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

Esku eskaera. Neskaren gurasoek joan behar zuten mutilen gurasoengana. Lezondutik ziren; gonbidatuak autobusez joan ziren. Bazkaria Erreterian. 30-40 ziren guztira.

14. Ezkon-bidaia trenez; seme-alaben jaiotza

- **Erref:** HER-039/019
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:37:33. **Bukatu:** 00:39:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

<p>Ezkon-bidaia. Valentzia, Madril eta Zaragoza, trenez. Hamabost eguneko bidaia. Hiru seme-alaba izan zituen, denak etxean; gutxi joaten ziren ospitalera. Medikua eta emagina. Jaioberrien arropa. Gerrikoa. Ume asko hiltzen ziren.</p>

15. Bataiatu gabe hildako haurrak

- **Erref:** HER-039/020
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:39:50. **Bukatu:** 00:41:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Sakramentuak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak

Laburpena:

<p>Bataiatu gabekoak linbora joaten zirela zioten. Hala hil zitzairen lehenengoa. Aingerua. Bataioa.</p>

16. Jaunartzea eta dotrina

- **Erref:** HER-039/021
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:41:23. **Bukatu:** 00:43:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Sakramentuak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

<p>Jaunartzea. Dotrina elizan ikasten zuten, eskolan ez. Eskolan erdaraz. Jaunartzeko soinekoa eta mantilla, Donostian erosiak.</p>

17. Lehen eliza beteta, orain ez

- **Erref:** HER-039/022
- **Iraupena:** 0:02:23. **Hasi:** 00:43:27. **Bukatu:** 00:45:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Eliza giroko ospakizunak

Laburpena:

<p>Mariaren alaben kongregazioa, hilean behin. Elizaren garrantzia nola aldatu den. Gazteak ez dira joaten orain, lehen bete egiten zen. Aulkiak ordaindu egiten ziren, serorari, egun berezietan. Aste Santuko sermoiak, fraideekin. Dena bekatua.</p>

18. Umetako jolasak; txori habi bila

- **Erref:** HER-039/026
- **Iraupena:** 0:03:17. **Hasi:** 00:47:13. **Bukatu:** 00:50:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

<p>Umetako jostaketak. Puskatutako plater zatiekin jolasean. Sokasaltoan. Txingoka. Harrapaketan. Ikusi-makusi. Txori habia bila, gero etxean hazteko. Osabak trikuak ere jaten zituen. Txori handiak. Kilkerrak. Jostailu gutxi. Panpinarik ez zuten erosten. Uztarria. Bizikleta, enkargutara joateko.</p>

19. Herrietako festetara dantzara; goiz erretiratu beharra

- **Erref:** HER-039/028
- **Iraupena:** 0:03:34. **Hasi:** 00:50:40. **Bukatu:** 00:54:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Aisia » Kultura » Zinema
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Ezkondu aurreko ibilerak. Zinemara eta inguruko herrietako festetara. Etxera goiz erretiratu beharra. Bazkaldu eta segituan joaten ziren, eta egun argiz etxera. "Aimaria" kanpaiak. Neguan lehenago. Nora joaten ziren. Dantza lotua. Ttunttuna eta banda. Jende mordoia joaten zen Hernanira. Diskotekak. Oialume.

20. Euskara galarazita, gerra ondoren

- **Erref:** HER-039/030
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:54:27. **Bukatu:** 00:55:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Politika » Politika eta Franco
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Euskaraz ari zirela, Donostian esan zieten: "Hable en cristiano". Ikastolek biziberritu zuten euskara. Gerra osteko debekua.

21. Hernanira gerra iritsi zenean

- **Erref:** HER-039/032
- **Iraupena:** 0:02:34. **Hasi:** 00:55:46. **Bukatu:** 00:58:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Askori hartzen zieten kargu euskaraz hitz egiteagatik. Beldurrez egoten ziren.

Falangeak agintzen zuen. Gerra hasi zenean, etxe ondoan eserita zegoen. Izebak barrura bidali zuen. Bonbak Hernanin. Jende askok alde egin zuen.

22. "Heriotzaren aldapako" fusilamenduak

- **Erref:** HER-039/034
- **Iraupena:** 0:02:52. **Hasi:** 00:58:28. **Bukatu:** 01:01:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:

"Cuesta de la muerte" izena nondik datorren. Jende asko hil zen aldapa horretan istripuz. Gerra garaian, fusilatuak zulo batera botatzen zituzten han. Kale-garbitzaileak joaten ziren hildakoen bila, kanposantura eramateko. Lurperatzaile lanetarako hartu zuten osaba; ezagunak aparte uzten zituzten, familiei esateko.

23. Ezinikusien ondorioak

- **Erref:** HER-039/035
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 01:01:20. **Bukatu:** 01:02:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Politika » Jarrera politikoak » Liskarrak politikan

Laburpena:

Ezinikusiak ziren hilketa askoren arrazoia. Emakumeei puga eman eta ilea mozten zieten, sozialistak zirelako edo.

24. Hernanitik ihesi joandakoak

- **Erref:** HER-039/037
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 01:02:40. **Bukatu:** 01:03:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ondasunen galera
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

Tiroetatik ihesi joan zirenek ez zekiten nora zihoazen ere. Asko ezagunak ziren. Batzuek urteetara bueltatu ziren. Etxeak hustu zituzten.

25. Gose garaian, tuberkulosia asko

- **Erref:** HER-039/039
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 01:03:51. **Bukatu:** 01:06:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Etxean ez zuten politikarako grinarik. Beti lanean. Gose handia, gerra ondorean. Biriketako gaitzarekin hiltzen ziren asko. Jan faltarik ez zuten izan beraiek baserrian, baina beste askok bai. Taloak bazituzten. Estraperloko ogia.

26. Sukaldea eta logelak

- **Erref:** HER-039/041
- **Iraupena:** 0:02:55. **Hasi:** 01:07:00. **Bukatu:** 01:09:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Diaspora » Euskaldunak diasporan » Diasporatik itzulera

Laburpena:

<p>Ezkondutik aurretik etxean egin zuen lana, baserrian. Sukaldea nolakoa zen, logelak. Hiru ganbara zituen. Hiru bizitzakoa zen garai batean; Ameriketara joan ziren lanera anaia batzuek. Han irabazitakoarekin erosi zuten baserría. Ukuilua, dolarea.</p>

27. Etxean sagardoa egiten; saldu ere egiten zuten

- **Erref:** HER-039/042
- **Iraupena:** 0:02:47. **Hasi:** 01:09:55. **Bukatu:** 01:12:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Sagardogintza
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

<p>Dolarea aitak egin zuen, egurrezkoa. Sagardoa egiten zuten; beste baserrietatik ere joaten ziren. Aurretik, Balantxa baserrira joaten ziren beraiek ere. Sagardoa egiteko prozesua. Upela. Botilaratzea. Saldu egiten zuten, baina ez txotxean.</p>

28. Txerri-muinak elkarri opari

- **Erref:** HER-039/044
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 01:12:55. **Bukatu:** 01:14:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Txerri-muinak oparitzen zizkioten elkarri. Txerria hiltzean, inguruko baserrietara eramaten zituzten puskak.

29. Ipuinak eta ohitura zaharrak

- **Erref:** HER-039/046
- **Iraupena:** 0:04:12. **Hasi:** 01:14:32. **Bukatu:** 01:18:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Sorginen kontuak eta Sacamantecas. Gezurrak esaten zizkieten, etxera goiz erretiratzeko. Mateo Txisturen ipuina. Trumoia zenean, aitak erramuarekin egiten zuena. Elorria atean, gurutzea eginda. Soroak ez zituzten bedeinkatzen, etxea bai, berria egitean. Ogiari gurutzea.

30. Etxeko aitona eta amona

- **Erref:** HER-039/048
- **Iraupena:** 0:00:48. **Hasi:** 01:19:30. **Bukatu:** 01:20:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Amona Donostiara joaten zen, gero ama. Aitonarekin belaun gainean ibiltzen ziren. 60 urterekin hil zen, eta oso zaharra iruditzen zitzaien.

31. Euskara eta frantsesa

- **Erref:** HER-039/050
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 01:20:30. **Bukatu:** 01:22:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Euskara » Beste hizkuntzak eta hizkerak
- Euskara » Euskararekiko sentimendua

Laburpena:

Euskara zer den berarentzat. Ez daki euskaraz irakurtzen eta idazten. Frantsesa ere ikasi nahi zuen. Ikastea gustatzen zitzaion, baina aukerarik ez zuen izan.

32. Hernani herri txiki euskalduna zen

- **Erref:** HER-039/052

- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 01:25:27. **Bukatu:** 01:26:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Hernanin denek zekiten euskaraz. Herri txikia zen, 5.000 biztanlekoa; orain 20.000 ditu. Gerra ondoren nagusitu zen erdara. Etxeak egin zituzten beraien lurretan.

33. Hika, zuka eta berorika

- **Erref:** HER-039/054
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 01:27:22. **Bukatu:** 01:28:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Euskara » Tratamenduak » Berorika
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

Hika hitz egiten zuten lehen, orain ez. Berorika egiten zieten askok gurasoei, beraiek ez. Seme-alabei zuka. Apaizei berorika eta eskuan musu eman. Medikuari ere bai.

34. Euskara eta euskalkiak

- **Erref:** HER-039/057
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 01:30:54. **Bukatu:** 01:33:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Oraingo gazteen euskara eta euskara batua. Desberdintasunak lehengoarekin parekatuz. gauza asko ulertu ezin. Euskara Tolosatik aurrera aldatzen da; Donostiako euskara ere diferentea da.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-04-03

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com